

dallamra írt fogadalmat. Eredetileg amint a melléklet is mutatja, más dallamra, de végül a „Megkötöm lovamat” dallamára. Mit is kérünk? „Testvér, ha eloldnám...” Konstruktivitásra törekvő zsinatolásunk célja, hogy el ne vétsük a csilingelést, hogy vigyázzunk magunkra, egymásra, küldetésünkre. Az égő bokor üzen.

Ég, de nem ég el. Feltűnő jelenség. Nem normális dolog, hogy a megszokott törvényszerűségekkel, bevett szokásokkal ellentétben van egy mozgalom, amely azért van, hogy ég. Azáltal él, hogy emészti magát. Valahonnan táplálkoznia kell, hogy erre képes. Csodabogár, érdekesség... meghökkenítő, figyelemfelkeltő. Ehhez nem kell botránkoztatás, eléggé bicskanyitogató maga a léte.

Világít, és fel lehet rá figyelni. Akkor is világít, amikor környezete azt hiszi, hogy számukra nappal van, hogy ők bizony világosban járnak. Másféle fényt ad. Olyat, aminek hatására igenekre és nemekre egyszerűsödnek le az emberek által túlbonyolított kérdések. A bűnt bűnnek mutatja, az erényt erénynek. Nem változtatja fényét aszerint, hogy milyen ellenfények nyomulnak ellene, körülötte. Arra vigyázni kell, nehogy füstje elhomályosítsa lángját.

Éget, melegít. Kinek így, kinek úgy. Kiegyeztet magából a salakot, és megtisztul. Folyamatosan, hiszen salak mindig termelődik ott, ahol a gyarlandó (gyarló+halandó) ember van. Az elszemélytelenítő világban személyi kapcsolatok melegét kínálja. Ja, hogy ennek megtapasztalásához feltételek kapcsolódnak: védőburkok levetése, álarok felszámolása, értékszemlélet átalakítás? Ami érték, ahhoz fel kell zárkózni.

Megszólít. Nem magának ég, nem magáért van. Valaki valamire meggyújtotta. Hang tud hallatszani belőle, a meggyújtónak hangja. Neki arra kell vigyázni, nehogy zavaró belső, személyek közötti, ágak-régiók közötti égési pattogások, recsegések elnyomják a Hangot.

Küld. Mindenkit. Valójában persze csak azokat, akik felfigyeltek, bekapcsolódtak, előző szemléletükhöz képest jobb belátásra tértek. Tagjainak, bárhol is élnek, működnek, hordozniuk kell a lángot, amelybe bemelegítettek. Hogy felfigyeljenek az emberek, lényeglátókká legyenek, hogy megtisztulva melegegjenek, és maguk is lángocskává váljanak. Ez minden vágya annak, aki maga is tüzet jött hozni ebbe a világba... és meggyújtotta ezt a Bokrot.

5./ Befejezés

Elég a prédikációból, szívhangokból, zsinatra fel! Az ősegyház terjedésének, gyarapodásának sok negatív és pozitív oka volt. Most csak a számunkra pozitívakat említem. Ideológiai, vallási zsbongó káoszba születtek. Hozták egyszerű értékszemléletüket a szeretet parancsáról. Üldöztetés terhe növesztette pálmájukat. Szültek és térítettek, bárhová kergette őket az élet. Foglalkozástól, szakmájuktól, társadalmi helyzetüktől függetlenül azt gondolták, hogy el kell terjeszteni az Isten Országát a földön.

BARCZA BARNA

BOLDOGOK...

„Boldogok, akik az igaz-voltot éhezik és szomjazzák, mert ők eltelnek vele” (Máté 5,6)

Mind a nyolc boldogság-megfogalmazásban ott visszhangzik az ember legalapvetőbb igénye, hogy boldog legyen. Itt, a negyedik boldogság-kijelentésnél megállva, megkérdezzük: Mit is tartanak a boldogságról az emberek?

Mást tart a balga, és mást a bölcs.

A balga azt gondolja, akkor lesz boldog, ha a világ javaiból minél többet birtokol. Akár azért, hogy csak felhalmozza, akár azért, hogy fel is használja. Mindkét esetben boldogságának forrása, oka rajta kívül helyezkedik el. Mivel a birtokolható javakba beleérti a tárgyakat, élőlényeket, sőt embereket is, ezért számára az egész világ nem más, mint megszerezhető és megszerzendő javak raktára. Ez a raktár az ő boldogságának forrása. Közben életét kitölti a különböző „javak” különböző, és egyre rafináltabb módszerekkel való birtokba szerzése, közben szinte elhanyagolhatóan keveset törődik azzal, hogy ő milyen lesz. Nem is veszi tudatosan kézbe saját maga kiformalását. Nem maga irányítja személyiségének kialakítását. Amit tervszerűen csinál, az a birtokba szerzés, s közben nem is veszi észre, hogy milyenné alakult. Mások - főleg a szenvedő alanyok - észreveszik, és alapos véleményt alakítanak ki arról, aki balgán akar boldog lenni.

Észreveszik minden területre kiterjedő mohóságát. Egyre nagyobb léptékben akarja megszerezni a birtokolhatókat. Hogy ezt tehesse, ehhez meg kell szerveznie a hatalmat, a birodalmat, a hadsereget, a háborúkat. Sőt, még az ideológiát is. Mert a hangosan hirdetett megokolás mindig az lesz, hogy népének akar jólétet. A valóságban a nép verejtéke vagy vére árán megszerzettek csak kis részben szolgálják a nép fennmaradását, nagyobb részben az ő birtoklási továbbterjeszkedését. Batu kán, Nagy Sándor, Napóleon, Hitler és Sztálin be tudta gerjeszteni a tömeget, hogy halált megvetően szolgálja az ő birtoklási vágyát. A nép csak késleltetve vette észre azt a rengeteg bajt, pusztulást, amit a balgán boldogok nagy szenvedélye okozott. Ráadásul ezek az óriási balgák eltakarják és feledtetik a kis balgák milliárdjait. Ez a fajta boldogságvágy fertőző. A tömegek általában ilyen módon akarnak boldogok lenni. Még a tömegkatasztrófák után is csak néhányan ébrednek fel balgaságukból.

A bölcs azt gondolja, akkor lesz boldog, ha Teremtője elgondolásához igazodik, és azt bontja ki magából, amit az Alkotó magként belehelyezett. A bölcs enged annak a belülről feltörekvő váagnak, hogy igaz ember legyen. Hogy Isten elgondolása szerinti jó ember legyen. Jézus ezt így fogalmazta: éhezi és szomjazza az igaz-voltot, az Istennek kedvében járást, az Istennek tetszést.

A bölcs egyik szemével az Isten elgondolására, tervére, másik szemével a saját életalakítására figyel. Mivel ő Isten-képmás, ezért folyton-folyvást olyan akar lenni, mint az Isten. Miközben gondolkodását, beszédét és cselekedeteit Istenhez igazítja, kétségtelen, hogy egy sereg dolgot birtokolnia kell, mint eszközöket célja megvalósításához. Csakhogy az ő alapállását nem a megszerzendő dolgok határozzák meg, hanem az az elemi erejű vágy, hogy olyan legyen, amilyennek az Isten akarja.

Boldogsága belülről árad, és alig függ a kívül lévő dolgoktól. Attól lesz boldog, hogy egy felismert értéket, egy nagyszerű lehetőséget valósít meg életében. Egyre többé és jobbra alakítja magát. Egyre inkább hasznára tud lenni embertársainak. Éppen ezzel jár kedvében Istennek is, magának is, embertársainak is.

Valami mégis összekapcsolja ezt a két fajta boldogságvágyat: a balgáét és a bölcsét. Ugyanis mind a kettő birtokolni akar. Csakhogy a balga anyagi létezők birtoklásától reméli boldogságát, a bölcs szellemi létezők birtokba szerzésétől. A bölcs szellemi értékeket akar megvalósítani életében. Értéket megvalósítani annyi, mint értéket birtokolni. Mivel a legnagyobb érték maga az Isten, ezért a bölcs nem kevesebbet akar boldogsága érdekében, mint birtokolni az Istent. Ám ő azt is tudja, hogy Isten nem tárgy, hanem alany. Egy másik alannal pedig akkor lehetek a legszorosabb kapcsolatban, ha átveszem az ő életét, ha magamévá teszem az életstílusát.

Így már világosan szétválik a balga és a bölcs boldogság-keresése. Mivel a balga magán kívüli anyagi dolgok birtoklásától várja boldogságát, azok pedig időlegesen, elpusztulók, így még legjobb esetben sem tudja az általa nyújtott boldogságot áticipelni a halál kapuján. Ugyanakkor a bölcs szellemi értékeket gyűjt. Olyan értékeket, amelyek legtökéletesebb megvalósultságban az Istenben léteznek. Ezekből formálja ki személyiségét, az egyetlen és elpusztíthatatlant.

Ez az értékek szerint alakított, vagyis Istenhez igazított személyiség át tudja vinni boldogságát a halálzsilipen. Tehát az ő boldogságával már az időtlen kezdődött el benne. Az az időtlen valóság, amely csak felépülésében függött az időbeli, tehát anyagi feltételektől, de meglétében nem. Elpusztíthatatlan, miként az Isten.

A boldogság lélektanilag annak átélését jelenti, hogy életem helyes mederben folyik. Meggyőződéseim szerint alakítom. Ez érzelmvilágom pozitív visszajelzése a jó úton járásról. Ha figyelembe vesszük, hogy Isten rendszerint belülről ad indításokat, jelzéseket, lelkiismeretünkön vagy imánkon keresztül, s ha hozzá igazítjuk életünket, akkor ez a megnyugtató érzelmi kísérőjelenység is belülről árad, akkor tehát mondhatjuk, hogy a boldogság belülről áraszt el bennünket. Képletesen szólva, mint a növény hajszálerlein keresztül a nedvesség, úgy szivárog föl bennünk ez a boldogságérzet egészen az arcmimikánkig vagy a pantomimikánkig. A bölcs ember boldogsága meglátszik rajta. Észrevehető.

Miben áll az igaz-volt, a dikaioszü-né? Most így közelítjük meg: Igaz az az ember, aki az igazságra tette rá az életét. Nem akármilyen igazságra, hanem az Isten igazságára. Arra az igazságra, amely megmondja, mitől lesz boldog az ember. Ha ezt az igazságot akarja birtokolni, akkor ezt három területen kell tennie:

Isten igazságát kell birtokolnia gondolkodásában, Isten igazságát kell hordozniuk szavaival, Isten igazságát kell megvalósítania cselekedeteiben. Isten igazsága abban áll, hogy miként az Istent, úgy az embert is a szeretet teszi igazán és tartósan boldoggá. Az ember akkor „igaz ember”, akkor az Isten léttartalmához igazodó jó ember, ha gondolatvilágában részleteiben is feldolgozta és tartalmazza a szeretet alkotóelemeit és megvalósítási lehetőségeit, szavaival erről beszél, ezt hirdeti, ehhez segít hozzá másokat is, vagyis szavaival másokat is a boldogság felé vezet, aztán életével is felzárkózik gondolataihoz és szavaihoz, vagyis megvalósítja a másokat segítő szeretet cselekedeteit. Az igaz ember életében a lehető legteljesebb szinkronban van a gondolatvilág, annak szavakban feltárása és tettekben megmutatása. Az ilyenfajta igaz embertől távol van minden hamisság, minden álság. „Igaz” annyiból is, hogy a valóságnak megfelelő. Nem látszat, hanem valóság. Még hozzá a legteljesebb Valóságnak, az Istennek megjelenítése gondolataiban, szavaiban, cselekedeteiben. Igaz és hamisítatlan azért is, mert a Valóságot tükröző igazságtartalmához zárkózik fel érzelmvilága. A Valóságot öleli át tőle telhetően teljesen és egészen.

Milyen arányban keveredik életemben a balgák és a bölcsök boldogsága? Rátettem-e valamire igazán és teljesen az életem? Anyagiak vagy szellemiek bekebelezésével foglalkozom? Boldogságomat tárgyaktól vagy alanyoktól ötvözöm? Igaz ember vagyok? Mélyen Istenhez igazodó? Ki veszi ezt észre: Isten, emberek, önmagam? Melyik tartalmazza bennem keveretlenebbül Isten igazságát: gondolatom, beszédem, tetteim, érzelmeim? Melyik lóg ki a szinkronizálásból?

MÁTÉ-TÓTH ANDRÁS

LAIKUSOK AZ EGYHÁZBAN TEOLÓGIAI ELEMZÉS

A II. Vatikáni zsinat igen nagy szemléleti fordulatot hozott, amit az elmúlt évtizedekben további egyházi dokumentumok mélyítettek el és árnyaltak. Az egyház önértelmezésével kapcsolatban a "fordulat" szó első hallásra megbotránkoztathat. Ha azonban a hagyomány és a megújulás dinamikájának szemszögéből figyeljük, akkor az egyház misztériumában rejtőző Istent fedezhetjük fel. A II. Vatikáni zsinat fordulatát a történeti és teológiai előzmények [1] ismeretében értékelhetjük tárgyyszerűen. Az Újszövetség egyházi eredetileg a biblikus értelemben vett "világgal" álltak szemben. Az egy-